

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru acordarea garanțiilor de stat pentru împrumutul dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”.

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se aprobă acordarea garanțiilor de stat pentru împrumutul dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordul de garanții.

Art.3. – Ministerul Justiției va întocmi și va remite Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, prin canale diplomatice, opinia legală privind Acordul de garanții.

Art.4. – Ministerul Finanțelor va notifica Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare cu privire la acordarea garanțiilor de stat.

Art.5. – Prin derogare de la prevederile art.8 și art. 35 alin. (2) din Legea nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, se permite, cu titlu de excepție, eliberarea Societății pe Acțiuni „Energocom” de obligația achitării tuturor plăților aferente la acordarea garanției de stat în vederea realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”.

Art.6. – Prin derogare de la prevederile Codului fiscal nr.1163/1997, ale Codului vamal nr.95/2021, ale Legii nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor și ale Legii nr.1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului, la importul de mărfuri și/sau servicii destinate implementării proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”, Societatea pe acțiuni „Energocom” se scutește de TVA fără drept de deducere, de accize, de taxa vamală, de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale, de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului, de asemenea se scutesc de TVA cu drept de deducere, de accize, de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului livrările de mărfuri și/sau servicii către Societatea pe Acțiuni "Energocom" destinate implementării proiectului nominalizat. Modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale respective se stabilește de Guvern.

Art.7.—Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Igor GROSU

Nr._____. Chișinău, _____.

NOTA DE FUNDAMENTARE

cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru acordarea garanțiilor de stat pentru împrumutul dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege privind acordarea garanțiilor de stat dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind implementarea Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova” a fost elaborat de către Ministerul Energiei
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege este elaborat în temeiul art. 3 alin. (1) lit. b) și art. 34 alin. (1) din Legea nr. 419/2006 privind datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 397–399, art. 704), cu modificările ulterioare. Potrivit acestor prevederi, Guvernul este abilitat să inițieze proiecte de hotărâre pentru acordarea garanției de stat aferente împrumuturilor externe contractate de întreprinderile de stat sau societățile comerciale cu capital public și contextul semnării la data de 4 februarie 2025 a Scrisorii de intenție dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind implementarea unui pachet pentru independența energetică a Republicii Moldova (se anexează), având ca obiectiv îmbunătățirea rezilienței și securității energetice prin investiții și reforme în sectorul energetic și eliminarea oricărei forme de dependență în aprovizionarea cu resurse energetice, accesarea suportului financiar prevăzut de acest pachet impune îndeplinirea, în termenii stabiliți, a unui set de condiționalități, inclusiv dispunerea de către SA „Energocom” a instrumentelor financiare adecvate. Totodată, proiectul are la bază Decizia Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică (CIPS) din 12 martie 2025, prin care a fost aprobată propunerea de finanțare pentru achiziția de gaze naturale prin mecanisme de garantare și linii de credit cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD). Conform deciziei, Ministerul Energiei, în comun cu Ministerul Finanțelor, a fost mandatat să inițieze negocierile cu BERD în vederea încheierii acordului de finanțare, asigurându-se contractarea directă de către SA „Energocom”, fără a afecta deficitul bugetar al țării.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Începând cu luna iulie 2025, Republica Moldova nu va mai avea acces la resursele financiare disponibile în cadrul proiectelor anterioare finanțate de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), destinate achiziției de gaze naturale în regim de urgență. În lipsa unui nou mecanism de finanțare, capacitatea SA „Energocom” de a răspunde prompt la situațiile de criză și la evoluțiile de pe piețele energetice internaționale va fi grav afectată. Pentru asigurarea continuității achizițiilor strategice, este propus un nou instrument financiar de la BERD, în valoare totală de până la 400 milioane EUR, care include un împrumut revolving și o facilitate SBLC, pe o perioadă de 5 ani. Accesarea acestui instrument este condiționată de acordarea unei garanții de stat de către Republica Moldova, în temeiul Legii nr. 419/2006 privind datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat. Conform art. 35 alin. (2) din Legea menționată, beneficiarul garanției de stat este obligat să achite o plată de risc, a cărei mărime se stabilește în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1136/2007. În baza metodologiei aprobate, SA „Energocom” este clasificată în categoria de risc 2.8, ceea ce determină o obligație de plată în mărime de 16% din suma garantată, respectiv circa 64 milioane EUR. Aplicarea acestei obligații ar conduce la un cost suplimentar semnificativ, cu impact direct asupra tarifelor la gazele naturale și, implicit, asupra consumatorilor finali.

Întrucât împrumutul în cauză are un caracter excepțional, strategic și de interes public național, iar beneficiarul – SA „Energocom” – este desemnat de Guvern în calitate de furnizor de securitate, intervenția legislativă propusă vizează derogarea expresă de la aplicarea art. 35 alin. (2) din Legea nr. 419/2006, exclusiv pentru facilitatea financiară acordată de BERD în acest context. Derogarea are un caracter unic și nu afectează aplicarea generală a mecanismului de plată de risc instituit prin legislația în vigoare.

Având în vedere cele expuse mai sus și caracterul excepțional al măsurilor propuse, se impune aplicarea imediată a prevederilor actului normativ. În acest sens, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege urmărește instituirea unui cadru juridic necesar pentru garantarea de către stat a unui nou instrument financiar acordat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în beneficiul SA „Energocom”, în contextul epuizării, în august 2025, a resurselor disponibile în cadrul facilității BERD „Securitatea furnizării gazelor naturale” și în vederea respectării angajamentelor asumate de Guvernul Republicii Moldova prin Scrisoarea de Intenție din 4 februarie 2025, semnată cu Comisia Europeană.

Obiectivele urmărite sunt următoarele:

- Asigurarea stabilității și predictibilității aprovizionării cu gaze naturale și energie electrică, prin crearea unui mecanism de finanțare adaptat la dinamica și volatilitatea pieței energetice.
- Instituirea unui cadru de garantare suverană, care să permită contractarea unui împrumut de tip revolving și a unei facilități SBLC, în valoare totală de până la 400 milioane EUR, de către SA „Energocom”, cu garanția Guvernului Republicii Moldova.
- Prin derogare de la prevederile Codului fiscal nr.1163/1997, ale Codului vamal nr.95/2021, ale Legii nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor și ale Legii nr.1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului, la importul de mărfuri și/sau servicii destinate implementării proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”, Societatea pe acțiuni „Energocom” se scutește de TVA fără drept de deducere, de accize, de taxa vamală, de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale, de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului, de asemenea se scutesc de TVA cu drept de deducere, de accize, de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului livrările de mărfuri și/sau servicii către Societatea pe Acțiuni "Energocom" destinate implementării proiectului nominalizat. Modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale respective se stabilește de Guvern.
- Derogarea punctuală de la prevederile art. 8 și art. 35 alin. (2) din Legea nr. 419/2006, privind obligația achitării plății de risc, dat fiind caracterul excepțional, strategic și de interes public al finanțării.
- Reducerea presiunii asupra tarifelor la consumatorul final, prin evitarea includerii în costurile reglementate a plății de risc în cuantum de aproximativ 64 milioane EUR (16% din suma garantată).
- Asigurarea unui cadru flexibil și sustenabil pentru activitatea SA „Energocom”, inclusiv posibilitatea de acoperire a nevoilor de lichiditate pentru achiziții și constituirea stocurilor de gaze în perspectiva sezonului de încălzire 2025–2026.

Rezultatul urmărit este consolidarea rezilienței și independenței energetice a Republicii Moldova, prin crearea unui cadru eficient și operabil de susținere financiară a entității desemnate cu rol de furnizor central de energie electrică și gaze naturale, conform Hotărârii Guvernului nr. 885/2017.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă I: A nu face nimic.

Efecte pozitive:

Nu au fost determinate, pentru opțiunea dată.

Efecte negative/riscurile lipsei de intervenție:

- Nu vor fi diminuate riscurile privind asigurarea securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova;
- Nu vor fi create stocuri de gaze naturale în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 2022/1032 prin utilizarea unor instrumente bazate pe piață;

Nu vor fi asigurate resurse financiare necesare pentru o aprovizionare stabilă și predictibilă cu gaze naturale și energie electrică, reducând riscurile asociate fluctuațiilor pieței.

- Nu va fi asigurat un mecanism sustenabil de finanțare pentru S.A. Energocom, care să permită gestionarea eficientă a obligațiilor de achiziție și stocare a resurselor energetice.
- Nu se va reduce impactul volatilității prețurilor prin implementarea unor soluții financiare flexibile, adaptate nevoilor pieței energetice.
- Nu se va îmbunătăți reziliența și securitatea energetică prin investiții strategice și reforme sectoriale, asigurând diversificarea surselor de aprovizionare și reducerea oricărei forme de dependență energetică.
- Costurile asociate finanțării: Accesul la linia de credit și la garanția bancară presupune dobânzi și comisioane, care pot influența prețul final al energiei pentru consumatori.
- Riscuri de volatilitate a pieței: În cazul unor creșteri bruște ale prețului gazelor naturale, chiar și mecanismele de finanțare propuse ar putea necesita ajustări pentru a evita impactul negativ asupra pieței.
- Dependența de aprobarea finanțatorilor: Succesul proiectului depinde de acordul BERD și al altor instituții financiare, ceea ce poate genera întârzieri în implementare.

În concluzie, acest proiect oferă o soluție pragmatică pentru asigurarea securității energetice, reducând riscurile de aprovizionare și consolidând reziliența energetică a Republicii Moldova.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de lege are ca obiect aprobarea acordării garanțiilor de stat în favoarea Societății pe Acțiuni „Energocom”, în contextul contractării unui nou instrument financiar de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”.

Adoptarea acestei hotărâri de Guvern va permite transmiterea proiectului de lege în Parlament pentru examinare și adoptare, în conformitate cu art. 34 alin. (1) din Legea nr. 419/2006 privind datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, care prevede că acordarea garanției de stat se face prin lege, la propunerea Guvernului.

Impactul asupra sectorului public este semnificativ, întrucât măsura:

- permite continuarea finanțării măsurilor critice de securitate energetică într-un moment în care actualul sprijin BERD expiră (august 2025), iar riscurile regionale și de piață rămân ridicate;
- creează cadrul legal necesar pentru derogarea punctuală de la art. 35 alin. (2) din Legea nr. 419/2006, astfel încât SA „Energocom” să fie scutită de plata comisionului de risc în cuantum de 64 milioane EUR, evitând transferul acestui cost în tarifele la consumatori;
- sprijină rolul instituțional al Ministerului Finanțelor în calitate de autoritate responsabilă cu recreditarea fondurilor externe (art. 23 din Legea nr. 419/2006), în condițiile în care SA „Energocom” nu dispune de active suficiente pentru garantarea directă a facilității;
- contribuie la asigurarea continuității în funcționarea lanțului de aprovizionare cu resurse energetice, în special pentru perioada de iarnă 2025–2026, printr-un mecanism financiar flexibil și eficient;
- facilitează respectarea angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova în cadrul Scrisorii de Intenție semnate cu Comisia Europeană la 4 februarie 2025, care condiționează acordarea unei pre-finanțări în valoare de 50 milioane EUR de funcționarea noului mecanism de finanțare garantat de stat.

Astfel, proiectul de lege contribuie direct la întărirea capacității Guvernului de a acționa prompt și eficient în domeniul securității energetice și la mobilizarea resurselor financiare externe în interes public major.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Contractarea facilității financiare propuse de BERD în valoare totală de 400 milioane EUR implică costuri structurale aferente împrumutului și garanției SBLC, conform Fișei de termeni și a calculului realizat de SA „Energocom”.

Facilitatea este compusă din:

- trei tranșe de împrumut revolving (Tranșa 1 – 170 mil. EUR; Tranșa 2 – 80 mil. EUR; Tranșa 3 – 50 mil. EUR);
- o tranșă SBLC de 100 mil. EUR, toate garantate de stat.

Costurile estimate includ:

- Dobânda: 6M EURIBOR + 1% anual (aprox. 2,562% + 1%) pe sumele utilizate;
- Comision de angajament: 0,5% pe sumele neutilizate;
- Comision de activare (front-end): 1% pentru fiecare tranșă;
- Comisioane SBLC (post-emitere): 1% anual aplicat asupra sumei acoperite de SBLC.

Conform acestor calcule, costul total al împrumutului BERD (exclusiv componenta de risc) este estimat la aproximativ 14,46 milioane EUR (inclusiv dobândă și comisioane).

Plata de risc către Ministerul Finanțelor – calculată în conformitate cu HG nr. 1136/2007 – este estimată la 64 milioane EUR (16% din totalul de 400 milioane EUR), întrucât S.A. „Energocom” este încadrată în categoria de risc 2.8, conform evaluării oficiale efectuate.

Costul total al finanțării (inclusiv plata de risc) ar fi astfel de aproximativ 78,46 milioane EUR, ceea ce conduce la o creștere semnificativă a costului unitar de aprovizionare cu gaze naturale:

- ≈ 42 EUR/MWh – cost estimativ al achiziției de gaze,
- +6,72 EUR/MWh – impactul comisionului de risc,
- +1,52 EUR/MWh – impactul altor comisioane bancare,
- $\approx 8,24$ EUR/MWh – total costuri adiționale per MWh.

Aceste costuri suplimentare ar urma să fie reflectate în tarifele reglementate de furnizare a gazelor naturale către consumatorii finali, afectând negativ accesibilitatea și stabilitatea pieței.

Prin urmare, pentru a evita distorsionarea tarifelor și presiunea asupra bugetului de stat prin eventuale compensații, se justifică necesitatea derogării punctuale de la art. 35 alin. (2) din Legea nr. 419/2006 și scutirea SA „Energocom” de la achitarea comisionului de risc pentru această facilitate specifică BERD, cu caracter strategic și excepțional.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

4.4. Impactul social

Proiectul va avea un impact social favorabil, contribuind direct la protejarea intereselor populației, în special a categoriilor vulnerabile, prin menținerea unui cadru stabil de aprovizionare cu gaze naturale și energie electrică.

Principalele efecte sociale pozitive sunt următoarele:

- Prevenirea unor eventuale disfuncționalități în furnizarea resurselor energetice către gospodăriile casnice, în special în perioada sezonului rece 2025–2026, prin constituirea preventivă a stocurilor și asigurarea lichidităților necesare achizițiilor.
- Reducerea riscului de majorări tarifare, prin eliminarea costurilor suplimentare (precum comisionul de risc de 64 milioane EUR) care, în absența unei derogări, ar fi fost reflectate în tarifele finale achitate de consumatori.
- Consolidarea securității energetice la nivel național, aspect care influențează în mod direct calitatea vieții și percepția publicului asupra stabilității economice și sociale.

Crearea unui climat general de încredere și protecție socială, prin demonstrarea capacității autorităților de a preveni crize și dezechilibre în aprovizionare, fără a recurge la măsuri de urgență care pot afecta populația. Proiectul nu implică măsuri restrictive, sociale sau discriminatorii, și nu generează efecte negative asupra ocupării forței de muncă sau asupra altor categorii de populație. Dimpotrivă, asigurarea continuității energetice contribuie la stabilitatea generală a serviciilor publice și la buna funcționare a infrastructurii sociale.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Prezentul proiect de lege nu stabilește prevederi care ar putea avea impact asupra datelor cu caracter personal. 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Prezentul proiect de lege nu stabilește prevederi care ar putea influența în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen și nu prevede promovarea unor măsuri de discriminare.
4.5. Impactul asupra mediului Proiectul nu are impact negativ asupra mediului, întrucât nu implică investiții fizice sau activități cu potențial poluant, ci vizează exclusiv susținerea financiară a securității aprovizionării cu resurse energetice, prin mecanisme de piață.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Alte impacturi și informații relevante nu au fost identificate și analizate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Prezentul proiect de lege nu contravine legislației UE și nu reprezintă un act de armonizare a legislației naționale cu legislația UE.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Prin prezentul proiect nu sunt prevăzute măsuri noi întru implementarea actelor legislative ale UE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Proiectului a fost plasat pe pagina Ministerului Energiei, pe portalul guvernamental https://particip.gov.md/ și poate fi accesat la https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14482 De asemenea, proiectul de lege va fi supus consultărilor publice și avizării de către toate părțile interesate, după cum urmează: - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; - Ministerul Finanțelor; - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; - Consiliul Concurenței; - Agenția Proprietății Publice; - Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică; - Agenția Servicii Publice; - Secretariatul Comunității Energetice (oficiul din Chișinău).
7. Concluziile expertizelor
În scopul respectării art. 36 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul va fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și expertizei juridice de către Ministerul Justiției.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Urmare a elaborării proiectului de lege nu au fost identificate acte normative ce urmează a fi modificate sau abrogate. De asemenea, nu este necesară adoptarea unor acte normative noi care vor avea ca scop implementarea prevederilor intervenției în cauză.

Prevederile proiectului Acordului nu contravin prevederilor Constituției Republicii Moldova, Cartei ONU, precum și altor tratate internaționale la care Republica Moldova face parte. Încheierea Acordului este în concordanță cu angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Tratatului de instituire a Comunității Energetice și ale Acordului de asociere RM-UE.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Ministerul Energiei, în calitate de autoritate publică centrală responsabilă de elaborarea politici statului în domeniul securității și eficienței energetic va fi responsabil de supravegherea/ monitorizarea generală și de asigurarea implementării Proiectului. Proiectul va fi implementat prin intermediul Societății pe acțiuni „Energocom”, societate în care statul deține pachetul majoritar (100%) care va încheia cu BERD un acord de împrumut.

Secretar de Stat

/semnat electronic/

Constantin BOROSAN

(Operațiunea nr. 56466)

ACORD DE GARANȚIE
(Proiectul Securitate Energetică Moldova)

între

Republica Moldova

și

BANCA EUROPEANĂ
PENTRU RECONSTRUCȚIE ȘI DEZVOLTARE

Prezentul proiect de acord de garantare a fost pregătit numai în scopul discuțiilor preliminare. **Pot fi adăugate angajamente suplimentare, iar textul existent poate fi modificat și aprobat definitiv de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare.**

Data [_____]

CUPRINSUL CONȚINUTULUI

ARTICOLUL I - TERMENI ȘI CONDIȚII STANDARD; DEFINIȚII 1

Secțiunea 1.01. Încorporarea termenilor și condițiilor standard 1

Secțiunea 1.02. Definiții 1

Secțiunea 1.03. Interpretare 2

ARTICOLUL II - GARANȚIE; ALTE OBLIGAȚII 2

Secțiunea 2.01. Garanție 2

Secțiunea 2.02. Finalizarea proiectului 2

Secțiunea 2.03. Alte obligații 2

ARTICOLUL III - DIVERSE 3

Secțiunea 3.01. Anunțuri 3

Secțiunea 3.02. Aviz juridic 4

ACORD DE GARANȚIE

ACORD din [] 2025 între REPUBLICA MOLDOVA („Garantul”) și BANCA EUROPEANĂ PENTRU RECONSTRUCȚIE ȘI DEZVOLTARE („Banca”).

PREAMBLE

ÎNTRUCÂT garantul și JSC Energocom au solicitat asistență din partea băncii pentru finanțarea unei părți a proiectului;

ÎNTRUCÂT, în temeiul unui acord din data prezentei, încheiat între JSC Energocom, în calitate de Împrumutat, și Bancă („Acordul de împrumut și SBLC”), Banca a fost de acord să pună la dispoziția Împrumutatului (i) o facilitate de împrumut reînnoibilă de până la 300 de milioane EUR și (ii) o facilitate de credit standby de până la 100 de milioane EUR, sub rezerva termenilor și condițiilor prevăzute sau menționate în Acordul de împrumut și SBLC, dar numai cu condiția ca garantul să garanteze obligațiile Împrumutatului în temeiul Acordului de împrumut și SBLC, astfel cum sunt prevăzute în prezentul acord; și

ÎNTRUCÂT, având în vedere încheierea de către bancă a acordului de împrumut și a acordului SBLC cu împrumutatul, garantul a fost de acord să garanteze astfel de obligații ale împrumutatului.

Prin urmare, părțile convin după cum urmează:

ARTICOLUL I - TERMENI ȘI CONDIȚII STANDARD; DEFINIȚII

Secțiunea 1.01. Încorporarea termenilor și condițiilor standard

Toate prevederile Termenilor și Condițiilor Standard ale Băncii din data de 1 mai 2025 sunt încorporate în prezentul Acord și devin aplicabile acestuia cu aceeași forță și efect ca și cum ar fi prezentate integral în acesta, însă sub rezerva modificărilor prevăzute în Acordul de împrumut și în Acordul SBLC.

Secțiunea 1.02. Definiții

Ori de câte ori sunt utilizați în prezentul acord (inclusiv în preambul), cu excepția cazului în care se prevede altfel sau contextul impune altfel, termenii definiți în preambul au înțelesurile respective care le sunt date în acesta, termenii definiți în Termenii și condițiile standard și în Acordul de împrumut și SBLC au înțelesurile respective care le sunt date în acesta, iar următorul termen are următoarele înțelesuri:

„Autorizația garantului
Reprezentant” înseamnă ministrul de finanțe al garantului.

Secțiunea 1.03. Interpretare

În prezentul acord, o trimitere la un articol sau o secțiune specificată se interpretează, cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, ca o trimitere la articolul sau secțiunea specificată din prezentul acord.

ARTICOLUL II - GARANȚIE; ALTE OBLIGAȚII

Secțiunea 2.01. Garanție

Garantul garantează în mod necondiționat, în calitate de debitor principal și nu doar ca garanție, plata datorată și punctuală a tuturor sumelor datorate în temeiul acordului de împrumut și al acordului SBLC, fie la scadența stabilită, fie prin accelerare sau în alt mod, precum și îndeplinirea punctuală a tuturor celorlalte obligații ale împrumutatului, toate astfel cum sunt prevăzute în acordul de împrumut și în acordul SBLC.

Secțiunea 2.02. Finalizarea proiectului

Ori de câte ori există motive întemeiate să se creadă că fondurile aflate la dispoziția Împrumutatului vor fi inadecvate pentru a satisface cheltuielile estimate necesare pentru realizarea Proiectului, Garantul va lua imediat măsuri satisfăcătoare pentru Bancă pentru a furniza Împrumutatului sau pentru a determina Împrumutatul să primească fondurile necesare pentru a satisface aceste cheltuieli și cerințe.

Secțiunea 2.03. Alte obligații

(a) Garantul scutește de taxe (inclusiv, dar fără a se limita la TVA) și de taxe (inclusiv, dar fără a se limita la taxe vamale) toate bunurile, lucrările și serviciile (inclusiv serviciile de consultanță), achiziționate de Împrumutat pentru proiect și fie finanțate din încasările împrumutului, fie beneficiind de acoperirea SBLC, precum și de orice fonduri de cooperare tehnică puse la dispoziție de Bancă, fie prevăd rambursarea acestora.

(b) Garantul ia sau dispune luarea tuturor măsurilor necesare pentru punerea în aplicare a obligațiilor prevăzute în Planul de acțiune pentru reforma energetică 2.0 până la termenele stabilite în acesta (dacă este cazul).

(c) Garantul ia sau determină împrumutatul să ia toate măsurile necesare pentru a furniza resurse adecvate, inclusiv resurse umane, pentru finalizarea proiectului;

(d) Garantul va determina Împrumutatul să respecte obligațiile care îi revin în temeiul Acordului de împrumut și al Acordului SBLC, inclusiv, dar fără a se limita la furnizarea către Bancă a raportării necesare în temeiul acestuia.

(e) Garantul:

(1) să dea instrucțiuni sau să direcționeze în alt mod sau să permită împrumutatului să își utilizeze profiturile sau orice parte semnificativă a acestora pentru realizarea de investiții care ar putea pune în pericol în orice mod punerea în aplicare cu succes a proiectului și rambursarea cu succes și punctuală a tuturor datoriilor în temeiul acordului de împrumut și al acordului SBLC;

(2) să modifice, să suspende, să abroge, să abroge sau să renunțe la legislație astfel încât să afecteze în mod semnificativ și negativ capacitatea împrumutatului de a-și îndeplini obligațiile care îi revin în temeiul acordului de împrumut și al acordului SBLC; sau

(3) să permită orice scădere a participației sau modificare a controlului în ceea ce privește Împrumutatul din participație și control la data prezentului Acord și, în consecință, să se asigure că Agenția Proprietății de Stat din Moldova va deține în orice moment 100% din întregul capital cu drept de vot al Împrumutatului.

ARTICOLUL III - DIVERSE

Secțiunea 3.01. Anunțuri

Următoarele adrese sunt specificate în sensul Secțiunii 10.01 din Termenii și condițiile standard, cu excepția faptului că orice notificare va fi considerată livrată dacă este trimisă manual, prin poștă sau în format pdf sau similar prin poștă electronică:

Pentru garant:

Ministrul Finanțelor al Republicii Moldova
[Adresă]

Atenție: [_____]

Adresă de e-mail: [_____]

Pentru BERD:

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
Strada Băncii nr. 5
Londra E14 4BG Cerințe de sistem
Regatul Unit
Atenție: Servicii bancare / Operațiunea nr. 56466

Număr de telefon: +44 20 7338 6000

Adresă de e-mail: bankingservices@ebrd.com (în limba engleză)

Secțiunea 3.02. Aviz juridic

În sensul secțiunii 9.03 litera (b) din Termenii și condițiile standard și în conformitate cu secțiunea [] din Acordul de împrumut și SBLC, avizul sau avizele consilierului sunt emise în numele garantului de către ministrul justiției.

DREPT CARE părțile la prezentul acord, acționând prin reprezentanții lor autorizați în mod corespunzător, au făcut ca prezentul acord să fie semnat în patru exemplare și livrat la Chișinău, Moldova, începând cu ziua și anul primul scris mai sus.

Republica Moldova

De către: _____

Denumire:

Titlu:

BANCA EUROPEANĂ PENTRU RECONSTRUCȚIE ȘI DEZVOLTARE

De către: _____

Denumire:

Titlu:

(Operation Number 56466)

**GUARANTEE AGREEMENT
(Moldova Energy Security Project)**

between

REPUBLIC OF MOLDOVA

and

**EUROPEAN BANK
FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT**

This draft Guarantee Agreement has been prepared for preliminary discussion purposes only. **Additional covenants may be added and the existing text is subject to change and final approval by European Bank for Reconstruction and Development.**

Dated [_____]

TABLE OF CONTENTS

ARTICLE I - STANDARD TERMS AND CONDITIONS1

 Section 1.01. Incorporation of Standard Terms and Conditions1

 Section 1.02. Definitions1

 Section 1.03. Interpretation2

ARTICLE II - GUARANTEE; OTHER OBLIGATIONS2

 Section 2.01. Guarantee.....2

 Section 2.02. Project Completion.....2

 Section 2.03. Other Obligations2

ARTICLE III - MISCELLANEOUS.....3

 Section 3.01. Notices.....3

 Section 3.02. Legal Opinion.....4

GUARANTEE AGREEMENT

AGREEMENT dated [____] 2025 between the REPUBLIC OF MOLDOVA (the "Guarantor") and **EUROPEAN BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT** (the "Bank").

PREAMBLE

WHEREAS, the Guarantor and JSC Energocom have requested assistance from the Bank in the financing of part of the Project;

WHEREAS, pursuant to an agreement dated the date hereof between JSC Energocom, as Borrower, and the Bank (the "Loan and SBLC Agreement"), the Bank has agreed to make available to the Borrower (i) a revolving loan facility of up to EUR 300 million, and (ii) a standby letter of credit facility of up to EUR 100 million, subject to the terms and conditions set forth or referred to in the Loan and SBLC Agreement, but only on the condition that the Guarantor guarantees the obligations of the Borrower under the Loan and SBLC Agreement as provided in this Agreement; and

WHEREAS, the Guarantor, in consideration of the Bank entering into the Loan and SBLC Agreement with the Borrower, has agreed to guarantee such obligations of the Borrower.

NOW, THEREFORE, the parties hereby agree as follows:

ARTICLE I - STANDARD TERMS AND CONDITIONS; DEFINITIONS

Section 1.01. Incorporation of Standard Terms and Conditions

All of the provisions of the Bank's Standard Terms and Conditions dated 1 May 2025 are hereby incorporated into and made applicable to this Agreement with the same force and effect as if they were fully set forth herein, subject, however, to the modifications set out in the Loan and SBLC Agreement.

Section 1.02. Definitions

Wherever used in this Agreement (including the Preamble), unless stated otherwise or the context otherwise requires, the terms defined in the Preamble have the respective meanings given to them therein, the terms defined in the Standard Terms and Conditions and the Loan and SBLC Agreement have the respective meanings given to them therein and the following term has the following meanings:

"Guarantor's Authorised Representative"

means the Minister of Finance of the Guarantor.

Section 1.03. Interpretation

In this Agreement, a reference to a specified Article or Section shall, except where stated otherwise in this Agreement, be construed as a reference to that specified Article or Section of this Agreement.

ARTICLE II - GUARANTEE; OTHER OBLIGATIONS

Section 2.01. Guarantee

The Guarantor hereby unconditionally guarantees, as primary obligor and not as surety merely, the due and punctual payment of any and all sums due under the Loan and SBLC Agreement, whether at stated maturity, by acceleration or otherwise, and the punctual performance of all other obligations of the Borrower, all as set forth in the Loan and SBLC Agreement.

Section 2.02. Project Completion

Whenever there is reasonable cause to believe that the funds available to the Borrower will be inadequate to meet the estimated expenditures required for the carrying out of the Project, the Guarantor shall promptly take measures satisfactory to the Bank to provide the Borrower, or cause the Borrower to be provided, with such funds as are needed to meet such expenditures and requirements.

Section 2.03. Other Obligations

(a) The Guarantor shall exempt from taxes (including, without limitation, VAT) and duties (including, without limitation, any customs duties) all goods, works and services (including consultancy services), procured by the Borrower for the Project and either financed from the proceeds of the Loan or benefitting from SBLC cover, as well as any technical cooperation funds made available by the Bank, or provide for their reimbursement.

(b) The Guarantor shall take, or cause to be taken, all action necessary to implement the obligations under Energy Reform Action Plan 2.0 by the deadlines set out therein (where applicable).

(c) The Guarantor shall take, or cause the Borrower to take, all actions necessary to provide adequate resources, including human resources, for the completion of the Project;

(d) The Guarantor shall cause the Borrower to comply with its obligations under the Loan and SBLC Agreement, including, without limitation, to provide to the Bank the reporting required thereunder.

(e) The Guarantor shall not:

- (1) instruct or otherwise direct or permit the Borrower to use its profits, or any significant portion thereof, for the making of investments that could jeopardise in any way the successful implementation of the Project and the successful and punctual repayment of all indebtedness under the Loan and SBLC Agreement;
- (2) amend, suspend, abrogate, repeal or waive legislation so as to affect materially and adversely the ability of the Borrower to meet its obligations under the Loan and SBLC Agreement; or
- (3) permit any decrease of shareholding in or change in control in respect of the Borrower from the shareholding and control as at the date of this Agreement and accordingly ensure that the State Property Agency of Moldova shall at all times own 100% of all voting capital in the Borrower.

ARTICLE III - MISCELLANEOUS

Section 3.01. Notices

The following addresses are specified for purposes of Section 10.01 of the Standard Terms and Conditions, except that any notice shall be deemed to be delivered if by hand, mail, or in pdf or similar format by electronic mail:

For the Guarantor:

Minister of Finance of the Republic of Moldova
[Address]

Attention: [_____]

Email: [_____]

For EBRD:

European Bank for Reconstruction and Development
5 Bank Street
London E14 4BG
United Kingdom
Attention: Banking Services / Operation No. 56466

Telephone: +44 20 7338 6000
Email: bankingservices@ebrd.com

Section 3.02. Legal Opinion

For purposes of Section 9.03(b) of the Standard Terms and Conditions and in accordance with Section [] of the Loan and SBLC Agreement, the opinion or opinions of counsel shall be given on behalf of the Guarantor by the Minister of Justice.

IN WITNESS WHEREOF the parties hereto, acting through their duly authorised representatives, have caused this Agreement to be signed in four copies and delivered at Chisinau, Moldova as of the day and year first above written.

REPUBLIC OF MOLDOVA

By: _____
Name:
Title:

EUROPEAN BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT

By: _____
Name:
Title:

PROCESUL-VERBAL nr. 5
al ședinței Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică
din 12 martie 2025

Casa Guvernului, sala de ședințe, et. 6, ora 11:00

Au participat:

***Președinte al
Comitetului***

dl Dorin Recean, Prim-ministru

***Membri ai
Comitetului***

dna Victoria Belous, ministrul finanțelor

dna Ludmila Catlabuga, ministrul agriculturii și industriei alimentare

dna Viorica Grecu, secretar general al Ministerului Justiției

dna Angela Țurcanu, secretar general al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

dl Dumitru Pîslaru, secretar general al Ministerului Muncii și Protecției Sociale

dl Mihai Mîțu, secretar general al Ministerului Afacerilor Externe

dl Constantin Borosan, secretar de stat al Ministerului Energiei

dl Eugeniu Harabara, secretar de stat al Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării

dl Roman Cazan, secretar general adjunct al Guvernului

Invitați

dna Daniella Misail-Nichitin, ministrul afacerilor interne

dl Dragoș Ciuparu, consilier de nivel înalt al Uniunii Europene, Cabinetul Prim-Ministrului

dna Marina Botea, consultant principal în Direcția planificare strategică din cadrul Direcției generale planificare strategică și coordonarea politicilor, Cancelaria de Stat

Ședința a fost prezidată de dl Dorin RECEAN, Prim-ministru, președinte al Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică (CIPS).

Ordinea de zi:

1. Referitor la propunerea de finanțare pentru achiziții de gaze naturale prin mecanisme de garantare și linii de credit

Raportor: Constantin Borosan – secretar de stat al Ministerului Energiei

Ca urmare a discuțiilor, s-a decis:

Se aprobă propunerea de finanțare pentru achiziția de gaze naturale prin mecanisme de garantare și linii de credit cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD).

Ministerul Energiei, în comun cu Ministerul Finanțelor, va iniția negocierile cu BERD în vederea încheierii acordului de finanțare, asigurându-se contractarea directă a SA „Energocom”, fără a afecta deficitul bugetar al țării.

Despre acțiunile întreprinse, Ministerul Energiei va informa Cancelaria de Stat până la data de 1 aprilie 2025

Prim-ministru

DORIN RECEAN

PROCES-VERBAL

al ședinței de lucru în vederea examinării aspectelor de reglementare a cuantumului plății de risc la acordarea garanției de stat, reglementată de HG nr. 1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

14.05.2025, ora 11:30
fizic

Ședință în format

La ședință au participat:

Dl. Constantin BOROSAN, Secretar de Stat, Ministerul Energiei;

Dna. Nolina POMPARAU, Șefa direcție, Direcția gaze naturale și produse combustibile;

Dl. Sandu OPREA, Consultant principal, Direcția gaze naturale și produse combustibile;

Dl. Sergiu Brasoveanu, Expert BERD în cadrul Ministerului Energiei;

Dna. Marcela Russu, Șefa adjunctă, Direcția evidență și monitorizare a patrimoniului public, APP;

Dl. Eugen Verdes, Bancher BERD;

Dl. Eugen Buzatu, CEO SA „Energocom”;

Dl. Edgar Niculcea, Consilier SA „Energocom”;

Dl. Sergiu Sorocean, Manager de risc, SA „Energocom”;

Dl. Alexandru Rodideal, Șef adjunct Direcție generală, Ministerul Finantelor;

Dl. Ion Gumene, Secretar de Stat, Ministerul Finantelor;

Dl. Alexandru Turcanu, Risc Manager SA „Energocom”.

AGENDA:

Discuții privind accesarea unui nou credit de la BERD de către SA „Energocom” pentru achiziția de gaze naturale, în contextul continuării proiectului „Securitatea furnizării de gaze naturale”, și examinarea aspectelor legate de reglementarea plății de

risc aferente garanției de stat, conform Hotărârii Guvernului nr. 1136/2007 și Legii nr. 419/2006.

S-A DISCUTAT:

1. Mecanismul juridic de acordare a garanțiilor de stat pentru împrumutul acordat de BERD către SA „Energocom”;
2. Procedura de solicitare a garanției de stat de către SA „Energocom”, în conformitate cu HG nr. 1136/2007;
3. Comisioanele și plățile prevăzute de Legea nr. 419/2006, art. 25 alin. (2), aferente mecanismului de împrumut;
4. Cuantumul comisionului de risc ce urmează a fi achitat de SA „Energocom” către Ministerul Finanțelor, impactul acestuia asupra costului final al gazelor naturale și implicațiile asupra tarifului de furnizare.

S-A DECIS:

- Ministerul Energiei va lansa, în regim de urgență, procedura de consultare publică și avizare interinstituțională a proiectului de lege privind acordarea garanțiilor de stat în favoarea SA „Energocom”;
- Pentru a limita impactul asupra tarifelor de furnizare suportate de consumatori, se va include în proiectul de lege o derogare de la prevederile art. 35 alin. (2) din Legea nr. 419/2006 privind plata comisionului de risc;
- SA „Energocom” va transmite către Ministerul Finanțelor documentele prevăzute în Anexa nr. 6 la HG nr. 1136/2007, în vederea inițierii procedurii de garantare.

Secretar de Stat

/semnat electronic/

Constantin Borosan

Executor - Consultant principal, /semnat electronic/

Sandu Oprea

Direcția gaze naturale și produse combustibile

Nr. 07-1343 din 16 mai 2025

Cancelaria de Stat
e-mail: cancelaria@gov.md

CERERE

privind aprobarea

proiectului de lege pentru acordarea garanțiilor de stat pentru împrumutul dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul de lege pentru acordarea garanțiilor de stat pentru împrumutul dintre Societatea pe Acțiuni „Energocom” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Energiei
3.	Justificarea depunerii cererii	Justificarea depunerii cererii de aprobare a acestui proiect de lege rezidă în necesitatea obținerii acordului Guvernului pentru promovarea, în Parlament, a proiectului de lege privind acordarea garanțiilor de stat în favoarea Societății pe Acțiuni „Energocom”, în contextul contractării unui nou împrumut de până la 400 milioane EUR de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”. Aprobarea acestui proiect de lege este justificată de cadrul legal prevăzut la art. 34 alin. (1) din Legea nr. 419/2006, care stabilește că acordarea garanției de stat se face prin lege, la propunerea Guvernului. Totodată, proiectul răspunde necesității asigurării continuității finanțării măsurilor critice de securitate energetică, în contextul expirării, în august 2025, a instrumentului financiar anterior oferit de BERD. Cererea este susținută și de angajamentele asumate de Guvernul Republicii Moldova prin Scrisoarea de Intenție semnată cu Comisia Europeană la 4 februarie 2025, care condiționează alocarea unei pre-finanțări în valoare de 50 milioane EUR de funcționarea acestui nou mecanism financiar. Derogarea punctuală de la prevederile art. 35 alin. (2) din Legea nr. 419/2006, prin care SA „Energocom” este exceptată de la achitarea plății de risc în valoare de aproximativ 64 milioane EUR, este necesară pentru evitarea includerii acestor costuri în tarifele aplicate consumatorilor. În plus, proiectul creează temeiul legal pentru

		încheierea contractului de recreditare între Ministerul Finanțelor și SA „Energocom”, în condițiile în care această entitate nu dispune de garanții suficiente, iar Ministerul Finanțelor este autoritatea competentă pentru gestionarea recreditării în conformitate cu art. 23 din Legea nr. 419/2006. Prin urmare, promovarea proiectului de hotărâre este esențială pentru inițierea în condiții legale și temeinic justificate a procedurii legislative de aprobare a garanției de stat.
4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale)	
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare/expertizare este necesară	1. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; 2. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; 3. Ministerul Finanțelor; 4. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; 5. Consiliul Concurenței; 6. Centrul Național Anticorupție; 7. Agenția Proprietății Publice; 8. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică; 9. Agenția Servicii Publice; 10. Secretariatul Comunității Energetice (oficiul din Chișinău).
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	5 zile lucrătoare.
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Sandu OPREA, consultant principal, Direcția gaze naturale și produse combustibile, e-mail: sandu.oprea@energie.gov.md
8.	Anexe	- Proiectul Hotărârii; - Nota de fundamentare; - Fișă termeni BERD; - Anexă PV nr.5 CIPS 2025 -Anexa PV Credit BERD.

Secretar de stat

/semnat electronic/

Constantin BOROSAN

Ex: Sandu OPREA, e-mail: sandu.oprea@energie.gov.md